

ZENDEGI - SALAM

ضمیمه روزنامه خراسان

پنج شنبه • ۲۴ دی ۱۳۹۴

۳ ربيع الثانی ۱۴۳۷ • ۱۴ ژانویه ۲۰۱۶

۳۸۹

گفت وگو با مجید داوودی، مدیر دوبلاژ و دوبلور

دوبلاژ در آمد ندارد با عشق وارد شوید

برای جویا شدن از حال و هوای امروز دوبله ایران با مجید داوودی، مدیردوبلاژ مشهدی که سال ها در عرصه دوبله مشغول به فعالیت است به گفت و گو نشستیم.
صحیت های او را که در بیش از ۵۰۰ فیلم و پویانمایی و... گویندگی کرده است و در کارنامه اش جوایز کشوری و بین المللی هم به چشم می خورد، در ادامه می خوانید.

■ انحصار پایتخت را شکستیم

مجدید داوودی درباره ورودش به دوبلاژ می گوید: «حدود هشت سال است که در عرصه دوبلاژ فعالیت می کنم و به همراه تعدادی از دوستان گوینده، دوبله را در یک موسسه شبکه نمایش خانگی

در مشهد پایه گذاری کردیم، ابتدا سخت کار می کردیم ولی بعد یکی دو سال، تلویزیون و سفارش دهنده ها، به سراغ ما آمدند، خیلی از کسانی که کارهای ما را دیدند، متوجه شدند که باید انحصار طلبی پایتخت را بشکنند و گروه های مناسب دیگر را برای کارشان انتخاب کنند. آقای بهرام عظیمی عمده کارهایشان را در مشهد و با مدیریت دوبلاژ آقای محمدرضا صولتی دوبله می کنند. چند سال پیش همکاری با شبکه پویا را آغاز کردیم تا جایی که در صد زیادی از کنداکتورشان را ما دوبله می کردیم و این همکاری همچنان ادامه دارد.

متأسفانه به دلیل دوری از پایتخت

و این که ما صرفا قانونی کار می کنیم، کم کار شده ایم چون سفارش دهنده ای نیست و همچنان اوضاع شبکه نمایش خانگی کشور به شدت آشفته است.

■ از خونه تا شیرشاه

مجدید کارهایی که در آن دوبله کرده این چنین معرفی می کند: «در سمت مدیر دوبلاژ می توانم از «پویانمایی شجاع» که دوسال پیش برای شبکه دو، تهران و پویا دوبله کردم، پویانمایی «خونه» که امسال وارد بازار شد و استقبال خوبی از آن انجام گرفت، مجموعه پویانمایی های «ناروتو»، «سه کله پوک» و البته این اواخر هم پویانمایی شیرشاه (حلقه شیران نگهبان) را دوبله کردم که متأسفانه به اشتباه با عنوان (شیرشاه \$) روانه بازار شد، در سمت گوینده هم نقش های زیادی بوده که می توانم به عنوان مثال به نقش «بهادر» در سریال پویانمایی ایرانی «تاریخ از اینور»، میکی موس، مانی خوش دست، نقش «اوه» در پویانمایی «خونه» و نقش بانگا در پویانمایی شیرشاه (حلقه شیران نگهبان) اشاره کنم.»

■ مسائل اقتصادی باعث کاهش کیفیت دوبله شده است

این دوبلور جوان حال امروز دوبله ایران را این گونه ارزیابی می کند: «یک مقدار اوضاع وخیم شده است. به دلیل این که هیچ سفارش دهنده قانونی و مرجمی نیست که بتواند دوبلورها را حمایت کند. دوبلورها مجبورند برای امرار معاش شان، کارها را خیلی سریع دوبله کنند و این سرعت هم باعث می شود کیفیت کارها روز به روز نازل بشود. پیشکسوت های ما خیلی علاقه ای به این فناوری ها ندارند و ممکن است نتوانند خودشان را با آن وفق بدهند. در حالی که این فناوری ها می تواند خیلی به ما کمک کند. مثلا ما از ضبط تک نفره با اینکاسترو، استفاده می کنیم. این باعث می شود سرعت و دقت کار بالا برود. قبلا پنج تا گوینده همزمان، یک سکانس را دوبله می کردند. اگر یکی خطا می کرد، مجبور بودند دوباره از اول زحمت بکشند و ضبط کنند. ولی در شیوه تکت نفره، اگر دوبلاژ خوبی کار باشد و بتواند حس و حال بین دیالوگ ها را کنترل کند، این مشکلات پیش نمی آید، یعنی گوینده ها تکت تکت نوی استودیو می روند و صدایشان ضبط می شود.

■ دوران طلایی دوبلاژ به سر آمده

از مجید داوودی می پرسیم آیا موافق است که دوران طلایی دوبلاژ به سرآمده؟ جواب می دهد: «تا حدودی من هم موافقم. چون متأسفانه پیشکسوتان ما تا همین الان به نیروهای تازه نفس اجازه ورود نمی دهند. اگر این افراد خدای نکرده مشکلی برایشان ایجاد شود، تجربیات و دانش شان را به نسل بعدی انتقال نداده اند. به این دلیل که دستمزد دوبله به شدت پایین است و پیشکسوت ها احساس می کنند اگر نیروی جدیدی بیاید، جای ما را می گیرد و امرار معاش ما با مشکل مواجه می شود. از این نظر هم جای پیشرفتی دیگر نیست و از طرفی دیده می شود نیروهای جدیدی هم که آمدند، به دلیل آشنفگی بازار آن ها هم وقت نمی گذارند. قدیم دوبله فیلم چهار، پنج روز طول می کشید. الان نصف روز یک کار را دوبله می کنند. فقط به دلیل عشق شهرت که کار وارد بازار بشود و دیده بشوند. حالا مخاطبی که ممکن است کارشان را ببیند و با یک کار ضعیف به او توهین بشود، تکلیفش چیست؟ این فضای خوبی نیست و کیفیت دوبله ایران را پایین می آورد.

■ چیزی به نام صدای بد نداریم

من خودم هم جوانم و شاید در جایگاهی نباشم که بخواهم توصیه کنم ولی برادرانه می خواهم متوجه باشند که کار دوبلاژ درآمد و آینده اقتصادی برایشان ندارد و اگر می خواهند وارد کار دوبلاژ بشوند با دل و عشق شان وارد بشوند و شغل دومی برای خودشان داشته باشند. لطفا دوبله های خوب دوران طلایی دوبلاژ ایران را ببینند. اگر کسی بخواهد دوبلور بشود، اصلی ترین و مهم ترین نکته این است که تمرین کند. ما چیزی به نام صدای بد نداریم. همه صداها خوبند. ولی آن گوینده ای موفق می شود که بتواند در ست از صدایش استفاده کند و اصلاحا لحن، بیان و بازیگری درست دوبله را بشناسد و از آن استفاده کند.

■ کار دوبلور هایی که جذب شبکه های ماهواره ای شدند خیانت است

این مدیر دوبلاژ در پایان گفت: من همچنان که در سال های پیش در مصاحبه هایم از مسئولان خواش کردم از دوبلورها حمایت بکنند دوباره تقاضا می کنم یک فکری برای ساماندهی اوضاع دوبله در کشور و وضعیت اسف بار شبکه نمایش خانگی بکنند. یک سری دلال وارد دوبله شدند. جلوی کسانی که قاچاقی فقط برای سود و منفعت شخصی دوبله می کنند، گرفته شود. من یک گله ای از مسئولان شهر خودمان دارم. ما اولین جایی هستیم که خارج از پایتخت، دوبله به صورت حرفه ای انجام می دهد. این خیلی مهم است که سینما هویزه ما دوبله زیر زمینی تهران را پخش نکند. من تلاش کردم رایزنی کنم که ما بتوانیم حداقل در تنها سینما دیجیتال شهرمان آثار خارجی را برای مردم دوبله کنیم، که این سینما هم از ما حمایت نکرد. مسئولان هم از ما حمایت نمی کنند. پنج نفر از نیروهای ما، طی همین چهار، پنج سال گذشته جذب شبکه های ماهواره ای شدند. البته می دانیم کارشان غلط و خیانت به جامعه فرهنگی کشور محسوب می شود. ولی اگر از این افراد حمایت می شد، اصلا فکر رفتن به سرشان نمی زد که این طور کارهای سفیف را دوبله کنند. گروه ما، یک عده رفتند و یک عده چون برای شان سودی ندارد کار نمی کنند. با این که صداهای فوق العاده ایده آلی داریم. صداهایی که ما در مشهد داریم بی نظیر است ولی متأسفانه جذب کارهای دیگر شدند تا بتوانند تامین معاش کنند.

درباره هنر دوبله، از آغاز تا امروز

صدا، دوبله، خاطره

فهیمة مؤذن - دوبلورها، غریبه هایی با صداهایی آشنا هستند که شاید اگر آن ها را در تلویزیون یا خیابان ببینیم، نشناسیمشان. حتی گاهی اوقات با نقش هایی که به جایشان صحبت کردند، خطایشان می کنیم. اما به محض شنیدن صدایشان، انگار سحر می شویم. ما را با خودشان به سال های دور و لذت دیدن سریال ها و کارتون ها با تلویزیون های سیاه سفید می برند. با توجه به این که چندی پیش جلال مقامی دوبلور قدیمی اعلام کرد که به دلیل بیماری و تغییر صدا دیگر فعالیت دوبله ندارد، مروری بر کارنامه او و همین طور بازیگر و گوینده تازه درگذشته ولی ... مومنی خواهیم داشت و بعد کمی به عقب برمی گردیم جایی که دوبله برای اولین بار در ایران آغاز شد. از راهی که حرفه دوبله پیموده تا به امروز رسیده است صحبت خواهیم کرد. از گویندگان پیشکسوت این عرصه تا شخصیت هایی که به لطف صدایشگان نشان در ذهنمان ماندگار و به خاطره های مشترک تبدیل شده اند و در نهایت حال دوبله امروز ایران را از یک دوبلور جوان جویا شدیم و پیشنهادی هم برای جوانان علاقه مند به حرفه دوبلاژ داریم.

تنها صداست که می ماند

برای مرور روزهای خوب دوبلاژ تعدادی از جذاب ترین دوبله هایی را که توسط صدایپشگان ماندگار شده است با هم می خوانیم:

■ صدای آلن دلونی

خسرو خسروشاهی که جزو دوبلورهای سرشناس ایرانی است، در سال ۱۳۲۰ تهران به دنیا آمد. وی از سال ۱۳۴۰ وارد این حرفه شد. او با صدای صاف و گویش زیبایی خود به جای آلن دلون در فیلم های عقب دارو دسته سیسیلی هاو سامورایی جادویی و به جای آل پاچینو در فیلم های پدرخوانده، سرپیکو، بعدازظهر نحس و عدالت و به جای آمیتا پاچان در فیلم قانون و در فیلم های ایرانی به جای بازیگرانی از جمله بیژن امکانیان در فیلم حادثه و دبیرستان و گل های داوودی و جای ابوالفضل پورعرب در فیلم های بفرار، جوانی، در کمال خونسردی، سوءظن، بهشت پنهان و همین طور فیلم جن گیر در سمت مدیر دوبلاژ فعالیت کرده است.

■ صدای آشنای فیلم مادر

منوچهر اسماعیلی، با تبحر خاصی در برخی فیلم ها می تواند با تغییر لحن صدا به جای چند نقش صحبت کند. به عنوان مثال صدای جمشید آریا و محمدعلی کشاورز و اکبر عیدی در فیلم مادر. از دیگر گویندگی های این دوبلور کرمانشاهی می توان به نقش مالک اشتر در سریال امام علی (ع) و نقش جمشید مشایخی در سریال پهلوانان نمی میرند و نقش اکبر عیدی در مزد عروסק ها اشاره کرد.

■ راکی و اوشین

چنگیز جلیلودن علاوه بر بازیگری، در بسیاری از فیلم های خارجی و ایرانی گویندگی کرده است. به جای مارلون براندو در فیلم وحشی و پل نیومن در گربه ای روی شیارونی داغ یا سیلوستر استالونه در فیلم بی مصرف ها. صدای مریم شیرزاد با اوشین در سریال سال های دور از خانه گره خورده است. وی همچنین به جای آن شرلی در سریال رویای سبز و سرندی پیتی در کارتون جزیره ناشناخته و مسافر کوچولو در شازده کوچولو هم گویندگی کرده است. حسین عرفانی دیگر دوبلور مشهور ایرانی است که با مهارت شخصیت گویی خود توانسته است کارهای بسیاری را انجام دهد مانند نقش از تولد شوارتزنگر در فیلم های انتقام منصفانه و داغ سرخ ترمیناتور و.... به جای نقش همفری بوگارت در کارابلانکا و ساموئل جکسون در پاپ فیکشن.

■ یادی از باز یگر تازه در گذشته سریال معمای شاه

همان طور که می دانید، ولی ... مؤمنی بازیگر نقش های میرزا کوچک خان در سریال سردار جنگل و پدر امام خمینی (ره) در سریال آفتاب و زمین، سه شنبه هشتم دی ماه بر اثر سکتة قلبی فوت کرد. این پیشکسوت عرصه هنر که از سال ۱۳۴۷ درزمینه دوبله فعالیت می کرد، آخرین بار در سریال معمای شاه در نقش آژان و مامور سفارت شوروی مقابل دوربین رفته بود. بازیگر نقش «شرحیل بن ذی الکلاع» در سریال مختارنامه که در سال ۱۳۲۲ در اردبیل متولد شده بود، از سال ۱۳۴۲ در زمینه تئاتر کار می کرد. از فعالیت های دوبله او می توان به نقش گروهیان گاسپار در کارتون زورو و نقش جیسون استاتهام در فیلم سرعت از بانک اشاره کرد. روشی شاد.

خاطره بازی با کارتون های ماندگار

اهل فن و کسانی که سر رشته دارند، معتقدند یکی از سخت ترین کارها بر خلاف تصور، دوبله پویانمایی (کارتون) است. بد نیست یادی هم از عزیزانی بکنیم که با هنر خودشان باعث شدند شخصیت های پویانمایی در ذهن کودکان ما جان بگیرند و حالا که سال ها از آن دوران فاصله گرفتیم با یادآوری خاطر اتشان کام مان شیرین شود. صدای دوبلورها آن قدر با شخصیت های پویانمایی عجین شده بود که باورمان نمی شد این دو از هم مجزا و جدا باشند. صدای زهره شکوفنده «جودی آبت»ی برایمان خلق کرد که نمی توانستیم دوستش نداشته باشیم یا جمله آه! تکرار غریبانه روزهای چگونه گذشت؟ در ذهن تمامی کسانی که آن شرلی را می دیدند، ناخودآگاه صدای نصرا... مدقالجی در ذهن تداعی می شد. تعدادی از نقش های دیگر هم مثل وروجک بامزه با صدای مرحوم اصغر فضلی و منوچهر والی زاده به جای لوک خوش شانس، صادق ماهرو به جای گوری انگوری، ایگور کارتون قلعه هزار اردک با صدای مازیار(جواد) بازیاران و در نهایت سوباسای کارتون فوتبالیست ها با صدای ترگس فولادوند و ای کیوسان با صدای فریبا شاهین مقدم.

نگاهی به کارنامه مجری «دیدنی ها»

چندی قبل جلال مقامی، دوبلور نام آشنا در گفت وگو با فارس گفت: مدتی پیش مشکلی برای حنجره ام پیش آمد و دیگر نتوانستم دوبله کنم. دلم برای دوبله تنگ شده، پیش از این همیشه در بین مردم بودم ولی الان تنها شده ام. الان فعالیت دوبله ندارم و دلم می خواهد حرف بزnm و دوبله کنم اما صدایم تغییر کرده است و دلم نمی خواهد با این صدا مردم را آزار بدهم. این دوبلور پیشکسوت که سابقه مدیر دوبلاژ و بازیگری هم دارد، در ۲ مرداد ۱۳۲۰ به دنیا آمد. وی دوبله نقش هایی چون عمر شریف در فیلم «لورنس عربستان» و «دکتر زیواگو»، داستین هافمن در «کابوی نیمه شب»، رابرت ردفورد در «نیش»، شرلوک هلمز، سمیر در «هشدار برای کبرا ۱۱» و... را بر عهده داشت. خیلی از افراد علاوه بر گویندگی، او را به عنوان یکی از مجریان موفق بعد از انقلاب با برنامه تلویزیونی «دیدنی ها» به خاطر دارند. این برنامه که در سال های جنگ و پس از آن پخش می شد، با نشان دادن دیدنی های ایران و جهان مردم را در نبود اینترنت و شبکه های اجتماعی سرگرم می کرد و یکی از پرطرفدارترین برنامه های زمان خودش محسوب می شد. چهره آرام، لحن و بیان گیرای مقامی بدون شک در موفقیت این برنامه تاثیر بسزایی داشت.

هنر دوبله از تولد تاکنون

دوبله فارسی در سال ۱۳۲۵ با تلاش های مرحوم اسماعیل کوشان متولد شد. کوشان، در خارج از ایران، اولین فیلم را به فارسی دوبله کرد. در سال های اول دوبله فارسی به دلیل نبود امکانات فنی، در ایتالیا انجام می شد. در سال ۱۳۲۷ اولین فیلم خارجی در کشور خودمان دوبله شد.

دهه چهل دوبله به عنوان یک حرفه شناخته شد و دوبلورها به شهرت رسیدند. در این دوره دنیا، ایران را به عنوان یکی از بهترین های این عرصه شناخت. در دهه پنجاه شمسی، با آغاز به کار انجمن گویندگان، صدایپشگان هم از مزایای بیشتری بر خوردار شدند. از اواسط دهه پنجاه و شصت علاوه بر دوبله فیلم های خارجی، کارگردانان ایرانی هم با دوبله فیلم هایشان به رونق دوبله کمک کردند. فیلم هایی مثل: گوزن ها (مسعود کیمیایی)، سوته دلان(علی حاتمى)، مادر (علی حاتمى)، سرب (مسعود کیمیایی)، ناخدا خورشید(ناصر تقوایی). در تمامی این سال ها دوبله فیلم ها، سریال ها و کارتون های خارجی در تلویزیون عامل سرپا ماندن و تداوم این حرفه بوده است. این عرصه بزرگانی را به چشم خود دیده است مثل: چنگیز جلیلودن، بهرام زند، مینو غزنوی، ناصر طهماسب، منوچهر والی زاده و ناهید امیریان، مهین کسمایی، رفعت هاشم پور، زهره شکوفنده، شهلا ناظریان و آنهایی که دیگر بین ما نیستند، اما صدایشان تا همیشه ماناست مثل علی کسمایی(پدر دوبله ایران) یا منوچهر نودری، فهیمه راستکار، مرتضی احمدی، ایرج ناظریان و...

هم اکنون با کهوالت استادان پیشکسوت این حرفه، گویندگان جوانی با تشکیل "انجمن گویندگان جوان" تحول جدیدی در دوبله آثار پویانمایی به وجود آورده اند.

پیشنهادی برای جوانان علاقه مند به دوبلوری

انجمن گویندگان جوان از سال ۱۳۸۴ با نام «گلوری اینترنتیمنت» فعالیت خود را در زمینه دوبله پویانمایی های ایرانی و خارجی آغاز کرده است. از محصولات دوبله شده این انجمن می توان به آثاری چون: عصر یخبندان، شرک، زیبایی خفته، داستان اسباب بازی، در جست وجوی نمو، هیولا در پاریس، پنگوئن ها، رام کردن اژدهای سرکش، گارفیلد، پاندای کونگ فوکار، ابری با بارش کوفته قلفلی، آلیس در سرزمین عجایب، رالف خراب کار و... نام برد. این انجمن امکان تست گویندگی آنلاین را فراهم آورده است تا علاقه مندان بتوانند از سراسر ایران بدون محدودیت سنی شانس خود را برای ورود به این حرفه محک بزنند. اگر مایلید تست بدهید بعد از مراجعه به سایت www.irdub.com به بخش تست گویندگی مراجعه و پس از خواندن شرایط، نمونه صدایتان را ارسال کنید.

